

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ НА КРЪВОДАРЯВАНЕТО

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм,

Кръводаряване

- Промоцията и организацията на кръводаряването представляват дейности, които се извършват в трансфузионните центрове и отделенията по трансфузионна хематология към МБАЛ.
- Набирането и задържането на доброволни кръводарители е значително предизвикателство пред високата потребност от кръв и ниските нива на кръводаряване.

Кръводаряване

- Ефикасността, безопасността и сигурността на кръвта и кръвните съставки е от изключително значение за тях, порази специфичното предназначение и употреба. По тази причина дейностите по набиране и задържане на кръводарители, вземане на кръв, преработка, диагностика, съхранение, контрол и дистрибуция на кръв и кръвни съставки трябва да бъде организирано по начин, който да гарантира високо качество.

Организиране на кръводаряването 1

- Дейностите в областта на кръводаряването и кръвопреливането могат да се организират от държавата и/или от неправителствени организации с нестопанска цел- Червения кръст и др.
- Във всички случаи основна отговорност за дейностите в областта на трансфузиологията носят националните здравни власти, които разработват националната стратегия и програми в областта на кръводаряването и кръвопреливането.

Организиране на кръводаряването 2

- Тези програми са в съответствие препоръките на Съвета на Европа, СЗО и директивите на Европейския съюз при спазване на стандартите за добра лабораторна, производствена и клинична практика.
- Препоръките на Съвета на Европа са :
„Постигането самозадоволяване с плазмени продукти на страните членки трябва да стане на базата на доброволното и безвъзмездното кръводаряване“

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

- ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ- за да се гарантира пълното запазване на здравето на кръводарителя;
- КЛИНИЧНИ ПРИНЦИПИ – за да се избегне рискът от пренасяне на инфекции
- СОЦИАЛНА СПРАВЕДЛИВОСТ – да се осигури участие на кръводарители от всички социални слоеве;
- НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОСТИГАНЕ НА НЕЗАВИСИМОСТ ОТ ВНОС НА ПЛАЗМЕНИ ПРОДУКТИ – за да се постигне стабилност на снабдяването и цените.

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ 1

Безвъзмездното и доброволно кръводаряване се базира на етични принципи:

- Принцип на автономия и неделимост на човешкото същество;
- Принцип на благотворителност и безвредност;
- Принцип на липсата на каквато и да е комерсиализация на човешкото тяло и неговите субстанции;

Това кръводаряване е основа на непреходните човешки ценности като хуманизъм, солидарност, щедрост, помощ на нуждаещите се, отговорност на индивида пред обществото.

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ 2

Основните етични принципи по отношение на кръводарителите и кръводаряването са :

- Кръводаряването, включително това на хемопоеетични тъкани за трансплантация във всички случаи трябва да бъде доброволно и безвъзмездно;
- Върху дарителя не трябва да бъде упражняван никакъв натиск;
- Дарителят следва да даде информирано съгласие за даряването на кръв или кръвни съставки и за последващата употреба кръвта;
- Дарителят трябва да бъде информиран за рисковете, свързани с процедурата, с цел запазване здравето и сигурността му;

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ 3

- Дарителят трябва да разбере рисковете за другите, ако дари инфектирана кръв и своята етична отговорност към пациента;
- Трябва да се гарантира анонимността между дарител и пациент;
- Кръводаряването трябва да се основава на редовно актуализирани медицински критерии за подбор и да не води до дискриминация от какъвто и да било вид, включително пор, раса, националност и религия. Нито дарителят, нито потенциалният реципиент имат право да изискват да се упражни която и да е от тези дискриминации.

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ 4

- Дарителите трябва да бъдат информирани, ако са увредени;
- Кръвта е обществен ресурс и достъпът до нея не трябва да бъде ограничаван;
- Разкриването и управлението на една трансфузионна служба не трябва да се изгражда с мотив печалба.
- Даряването е хуманен и доброволен акт на милосърдие и човешка солидарност, при който от дарителя безвъзмездно се взема кръв или кръвни съставки.

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ 5

- Министърът на здравеопазването, министърът на образованието и науката, министърът на отбраната, Българският Червен кръст, лечебните и здравните заведения организират и извършват промоция на даряването на кръв или кръвни съставки.
- При организиране на промоцията по ал. 1 могат да участват и средствата за масово осведомяване, неправителствените организации и религиозните институции, регистрирани по реда на Закона за вероизповеданията.
- Органите на централната и местната власт, юридическите и физическите лица са задължени да съдействат за осъществяване на промоцията и при вземането на кръв.

Заклучение

Според препоръките на Комисията по кръвопреливане към Съвета на Европа основа за сигурно и адекватно снабдяване кръв и кръвни съставки да доброволните и безвъзмездни кръводарители от ниско рискови групи, които редовно даряват кръв.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм

